

חידושי אגדה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

פסחים דף מה

רמב"ם פ"ג מהלכות תשובה ה"ה

בדברי החנונים ובכיבושין עד שיאור היום: ה' *בשעה ששוקלין עונות אדם עם זכויותיו אין מחשבין עליו עון שחטא בו תחלה ולא שני אלא משלישי ואילך אם נמצאו עונותיו משלישי ואילך מרובין על זכויותיו אותם שתי עונות מצטרפים ודנין אותו על הכל. ואם נמצאו זכויותיו כנגד עונותיו אשר מעון שלישי ואילך מעבירים כל עונותיו ראשון ראשון. לפי שהשלישי נחשב ראשון שכבר נמחלו השנים. וכן הרביעי הרי הוא ראשון שכבר נמחל השלישי וכן עד סופן. במה דברים אמורים ביחיד שנאמר הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר. אבל הצבור תולין להן עון ראשון שני ושלישי שנאמר על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו. וכשמחשבין להן על דרך זה מחשבין להן

טור ברקת סי' תמב

לבער כדי שלא יהיה מחלחז משם ליינק: [ח] היו בו שני חלואי זמים בשני מקומות הוא אוח יו"ד שנחלק בשני מקומות לפי שהם שני עונות רק שהיה זנייהם ענין של שוגג הוא החוט כד"ל מושכי הטון בחבלי השוא והיינו בלק שעדיין לא החמין והוא זנייהם ח"ע"ג שהם מפוזרים ונפרדים שלא עשה אותם בזמן אחד רואים כל שיטל החוט נטלים עמו חייב לבער הוא הענין נמי על העונות שיעשה האדם כי פעמים אוחו הטון נעשה שהוא לחזק במזיד או שהוא בשוגג ולכן אמר בתחלה בלק שהוא בסדקי העריבה דהיינו שחטא חטא קל בשוגג אם יש כזית במקום אחד כלומר ח"ע"ג כי הוא בשוגג אין הכל בשוה שהיה שנינו אחד שוגג ואחד מזיד בחילול ה' ולכן אם יש כזית במקום אחד כלומר כי אוחו חטא הוא מוס קבוע במקום אחד ידוע באזר אחד מן האזורים כגון מראית העין או שמע שוא או לשון הרע וכיוצא לריך לבער אוחו ולשוב בחשבה כדי להכניע סערא אחרת בזמן הזה ואם לאו שאין זה קבוע אם עשוי לחזק שברי העריבה או לסחוס בו נקב היינו משחז"ל גדולה עבירה לשמה וזה מחזק נמי העריבה הוא סערא דקדושה או כדי לסחוס מעשה הרשע שנמשל אל הקודח בספינה כמשחז"ל זה בטל במיעוטו מאחר שעשה זה לשמה ואם לאו חייב לבער כדי שלא ירגיל עצמו לדבר עבירה ואם היו בו שני חלואי זמים היינו שחטא שני פעמים בשוגג ואינם במקום אחד היינו באזר אחד או בפשוטו בשני מקומות אמנם חוט של בלק זנייהם הוא משחז"ל לעתיד מביא הקב"ה ליה"ד וכו' לרשעים. גרמה להם לחוט של שעררה הם אותם דברים קלים

שארם דם בעקיצו שהם מסכנים אותו ליום הדין ולכן רואים כל שיטל הבלק החוט נטלין עמו מצטרפין ולכן לריך לבער אותם שברי הם שלשה חטאות והנה איתא בדברי הרמב"ם ז"ל ליחיד מוחלים לו שני פעמים ולרבים ג"פ שנאמר הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר ולכן מאחר שחטא ג"כ ח"ע"ג שהוא קל בשוגג לריך לבער אותם ולעשות תשובה מהם כי לריך להכניע ס"א עשה בכל האפשר ואם לאו פי אין ניטלים עמו ולא נלסרפו השלשה רק נחשבים נכנים אינו לריך לבער לפי שהקב"ה מוחל אותם כמה דברים אמורים בעריבה אבל בבית ח"ע"פ שאם ינטל החוט אין נטלין עמו חייב לבער והנה הספרש שבין העריבה אל הבית יהיה כי העריבה הרמו שלה הוא במקומות הנפרדים שהם לפרטים והבית הוא יהיה בעולם עצמו שהוא לכולל ולכן כאשר חלואים אלו הם העונות הנזכר הם בעיני הנוגע לעריבה שהוא הרמו לפרטים לכן מאחר כי אין החיט ניטל עם שני החלואין כי זה מורה שלא נלסרפו לכן אין חייב לבער כח' אבל אם הוא בבית שהוא מורה על העולם עצמו ח"ע"פ שאין ניטלין עמו ואין מצטרפין חייב מפני שהוא מקבץ אותם וחתא של רבים הוא חמור טפי ואם כה נאמר בהפך כי